

Verneområdestyret for
Oksøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret ORF

Møtested: Mandal hotell

Dato: 05.12.2023

Tidspunkt: 09:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til verneområdeforvalter.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 31/23	Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.		
ST 32/23	Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder		
ST 33/23	Orienteringssaker		
RS 12/23	Referat saker		
RS 13/23	Tilbakemelding - Flekkefjord landskapsvernområde - skjøtselsplan for Fidsel 2022		2022/6078
RS 14/23	Innspill fra Bragdøya kystlag og Flekkerøy Vel vedrørende utvidelse av verneperioden for sjøfugl		2023/8458
ST 34/23	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon til oppsett av fuglekasser til teist og stær - Birdlife Norge		2023/9648
ST 35/23	Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om ettergodkjenning av brygge, bod, hagestue og trapp - Jostein Berntsen		2023/8821
ST 36/23	Budsjett for drift av verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, innmelding av behov for tiltaksmidler og bestilling av tjenester av SNO - 2024		2023/10787
ST 37/23	Eventuelt		

ST 31/23 Godkjenning av innkalling. Protokoll fra forrige møte er allerede godkjent.
ST 32/23 Valg av ett medlem som skal underskrive protokollen sammen med styreleder
ST 33/23 Orienteringssaker
RS 12/23 Referat saker

Fra: Øyvind[oyvind.andersen@kleppnett.no]

Sendt: 14.11.2023 15:58:22

Til: Skansen, Ronny;Reidar Gausdal;Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no;Bjelland, Marie;roarsvi@online.no;risvoldhanne@gmail.com;paal.pedersen@uia.no;ingafjeldsgaard@gmail.com;costeby@gmail.com;hafa@konsult.as;t.pettersen@kristiansand-bystyre.no;Sally Vennesland;Postmottak SFAG[ronny.skansen@statsforvalteren.no;reigau@flekkefjordpolitiker.no;Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no;marie.bjelland@statsforvalteren.no;roarsvi@online.no;risvoldhanne@gmail.com;paal.pedersen@uia.no;ingafjeldsgaard@gmail.com;costeby@gmail.com;hafa@konsult.as;t.pettersen@kristiansand-bystyre.no;Sally.Vennesland@politiker.agderfk.no;sfagpost@statsforvalteren.no]

Tittel: SV: Nofence

For vårt arkiv.

Viser til mail fra Verneområdeforvalter 25/10-23.

På VORFs styremøte ble det nevnt at vi hadde sagt opp skjøtselsplanen i 2022. Vi kan ikke se at vi på noe tidspunkt har sagt opp skjøtselsplan.

Viser til tilsendt skjøtselsplan, sendt fra Verneområdeforvalter.

Skjøtselsplan 01 2022 Skjøtselsplan Fidsel med varighet 2023 til og med 2027 er i følge nevnte plans introduksjon utarbeidet på oppdrag for VORF av Altiskog. Planen inkluderer grunneiere som vil utføre det meste av skjøtselen, og har til hensikt å fremme verneverdier i Flekkefjord landskapsvernområde, samt gi lokal verdiskapning.

Viser til mail fra Verneområdeforvalter 30/6-22

Vi blir i denne mail bedt om å se igjennom nevnte skjøtselsplan for å komme med innspill og tilbakemelding før verneområdestyret behandler nevnte plan. Vi ble i denne mail bedt om å starte skjøtselsarbeid.

Viser til mail fra Verneområdeforvalter 2/8-22

Her ble det gjort en skjøtselsavtale forankra i nevnte skjøtselsplan.

Tidligere skjøtselsavtaler vi har hatt, og utført for VORF har vært uten skjøtselsplan.

Det er som VORF kjenner til en betydelig korrespondanse mellom VORF og oss på Fidsel ang. nevnte og aktuelle tema, vi viser til denne.

Vi på Fidsel er klar for, og ser stor nytte av dialog med VORF ang. nevnte og aktuelle tema når dette er ønskelig av VORF.

Mvh

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Øyvind](#)

Sendt: fredag 27. oktober 2023 kl. 13:22

Til: [Ingrid Vaagland Stav](#)

Kopi: [Skansen, Ronny](#)

Emne: SV: Nofence

Hei igjen og takk for god prat samt rask og informativ tilbakemelding.

God helg.

Øyvind på Fidsel.

Besøk oss gjerne på Facebook, Livet på Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Ingrid Vaagland Stav](#)

Sendt: fredag 27. oktober 2023 kl. 12:39

Til: [Øyvind](#)

Kopi: [Skansen, Ronny](#)

Emne: SV: Nofence

Hei Øyvind, og takk for praten.

Dere kan be som innsyn i hvilke midler styret har fått tildelt. Dette er i henhold til [offentlighetsloven](#), som skal sikre at offentlige virksomheter er åpne og gjennomsiktige. Da vil den offentlige myndigheten vurdere hva du skal få innsyn i og ikke etter lovverket.

Du kan altså be om innsyn i styrets bruk av midler direkte også vil verneområdestyret gjøre en konkret vurdering av din forespørsel om innsyn i henhold til lovverket.

Hilsen

Ingrid Vaagland Stav

seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 98 05 29 98

ingrid.vaagland.stav@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no

sentralbord: 73 58 05 00

Fra: Øyvind <oyvind.andersen@kleppnett.no>

Sendt: torsdag 26. oktober 2023 09:33

Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>; Reidar Gausdal <reigau@flekkefjordpolitiker.no>; Ingrid Vaagland Stav <Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no>; Bjelland, Marie <bjmar@fylkesmannen.no>; roarsvi@online.no; risvoldhanne@gmail.com; paal.pedersen@uia.no; ingafjeldsgaard@gmail.com; costeby@gmail.com; hafa@konsult.as; t.pettersen@kristiansand-bystyre.no; Sally Vennesland <Sally.Vennesland@politiker.agderfk.no>; Postmottak SFAG <sfagpost@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Nofence

Hei igjen.

Vi registrerer VORFs signaler ang. skjøtsel på Hidrahei. Vi ser det er utelatt 2 sentrale dokument i ordskiftet, sender dette som vedlegg.

Vi på Fidsel ser viktigheten av skjøtsel på vår eiendom i Verneområdet og fortsette gjerne dette samt dialog ang. dette om ønskelig.

Mvh

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Skansen, Ronny](#)

Sendt: onsdag 25. oktober 2023 kl. 21:30

Til: [Øyvind](#)

Kopi: Reigau@flekkefjordpolitiker.no

Emne: SV: Nofence

Hei Hege og Øivind

Deres henvendelse ble behandlet av verneområdestyret på styremøte 23.10.23. Det ble blant annet nevnt at dere hadde sagt opp skjøtelsesplanen i 2022.

Her er det som styret vedtok:

RS 11/23 Nofence - Forespørsel om skjøtelsesplan

Saksprotokoll i Verneområdestyret ORF - 23.10.2023

Behandling

Grunneiere på Fidsel har henvendt seg til Verneområdestyret med ønske om å starte skjøtsel, med utgangspunkt i tidligere utarbeidet skjøtelsesplan. Skjøtelsesplanen har aldri blitt behandlet og godkjent av verneområdestyret.

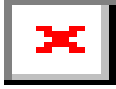
Vedtak

Et enstemmig styre ønsket ikke å inngå noen skjøtelsesavtale med grunneierne på Fidsel på nåværende tidspunkt. Prosjekter med uttak av fremmed treslag i verneområdet på denne eiendommen, skal gjennomføres før en vurderer eventuelt annen skjøtsel.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Øyvind <oyvind.andersen@kleppnett.no>

Sendt: lørdag 14. oktober 2023 09:37

Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>

Kopi: Reidar Gausdal <reigau@flekkefjordpolitiker.no>; roarsvi@online.no; risvoldhanne@gmail.com; paal.pedersen@uia.no; ingafjeldsgaard@gmail.com; costeby@gmail.com; hafa@konsult.as; t.pettersen@kristiansand-bystyre.no; Sally Vennesland <Sally.Vennesland@politiker.agderfk.no>;

Postmottak SFAG <sfagpost@statsforvalteren.no>

Emne: SV: Nofence

Hei igjen Ronny.

Veldig bra. Håper vi får en tilbakemelding etter møtet 23. oktober.

Siden dette med skjøtselarbeid for VORF er ganske nytt for oss hadde det vært veldig greit med en gjennomgang av vår nye skjøtelsesplan i lag med Verneområdeforvalter. Gjerne med en befarings.

Dette blir bra.

Me snakkes

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Skansen, Ronny](#)

Sendt: torsdag 12. oktober 2023 kl. 08:54

Til: [Øyvind](#)

Emne: SV: Nofence

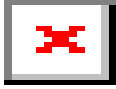
Hei Hege og Øyvind

Jeg legger dette frem for styret førstkommende styremøte 23. oktober.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Øyvind <oyvind.andersen@kleppnett.no>

Sendt: søndag 1. oktober 2023 20:08

Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>

Kopi: Reidar Gausdal <reigau@flekkefjordpolitiker.no>; roarsvi@online.no; risvoldhanne@gmail.com; paal.pedersen@uia.no; ingafjeldsgaard@gmail.com; costeby@gmail.com; hafa@konsult.as; t.pettersen@kristiansand-bystyre.no; Sally Vennesland <Sally.Vennesland@politiker.agderfk.no>

Emne: SV: Nofence

Til Verneområdeforvalter, styret i VORF og leder i Hidrahei beitelag.

Viser til vedlegg.

Mvh.

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: [Skansen, Ronny](#)

Sendt: søndag 24. september 2023 kl. 22:50

Til: [Øyvind](#)

Kopi: Reigau@flekkefjordpolitiker.no

Emne: SV: Nofence

Hei

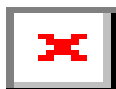
Har diskutert saken med Reidar. I utgangspunktet på din eiendom innenfor landskapsvernområdet, vil det være mest relevant med skjøtsel i form av uttak av fremmede treslag i første omgang. Det har som kjent vært diskutert i noen runder uten noen løsning. Hvis det skulle være aktuelt kommende år (2024), så kan vi snakkes nærmere om det.

Å gi tilskudd til bruk av Nofence vil slik vi vurderer det på nåværende tidspunkt ikke være av interesse. Dette er en relativt dyr løsning som vi i utgangspunktet ikke har benyttet i våre områder så langt jeg kjenner til. Vi har et reservat i Kristiansand vi har brukt et par sesonger, men som vi kanskje ikke viderefører.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no

www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Fra: Øyvind <oyvind.andersen@kleppnett.no>

Sendt: lørdag 16. september 2023 17:50

Til: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>; Reidar Gausdal <reigau@flekkefjordpolitiker.no>

Emne: Nofence

Hei

Som verneområdeforvalter og styret i VORF kjenner til foregår det meste av vår drift på Fidsel utenfor verneområdet, dog i randsonen av dette. Dette gjelder også beiting. Vi driver nå deler av landbruksarealet til vår nabo, Gnr 45 Bnr 2. Dette bruket har og areal som strekker seg inn i verneområdet, arealet på dette bruket som vi driver er foreløpig på utsiden av verneområdet, dog i ransonen av dette.

Vi har gjerdet inn betydelige områder på disse bruka vi driver og beiter disse med sau. Vi ser potensiale til å beite større areal, planlagt utvidelse av beiteareal vil medføre et betydelig gjerdearbeid. Vi har i lengre tid vært i kontakt med Nofence ang. anskaffelse av virtuelt gjerde. Det har vært særdeles lang leveringstid på dette, men nå har vi fått anledning til å legge inn bestilling på dette for levering til beitesesong 2024.

Vi planlegger å bestille et lite antall for å prøve dette på overfornevnte areal. Hvis det er i VORFs interesse med tanke på skjøtsel i landskapsverneområde, først og fremst på Gnr 45 Bnr 5 er vi nå i posisjon til å bestille flere klaver en vi opprinnelig hadde planlagt.

Nofence har gitt oss en relativ kort frist for bestilling, så hvis dette er av interesse håper vi at vi snart hører fra dere.

Vi mottok for en tid tilbake skjøtelsesplan for vår eiendom i verneområdet. Vi ønsker å være en del av dette viktige skjøtelsesarbeidet samt ønsker dialog, gjerne befaring med verneområdeforvalter hvis dette er av VORFs interesse.

Mvh

Hege og Øyvind Andersen

Fidsel

Sendt fra [E-post](#) for Windows

Fra: Maiken Flågan[maiken@bragdoya.no]
Sendt: 31.10.2023 22:42:35
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Pedersen, Belinda Bernardino Bautista[belinda.pedersen@kystverket.no]; Senneset, Siv[siv.senneset@kystverket.no]; Jonny O. Hansen[jonny@hcm.no]; Astrid Anita Ziegler Stegane[astrid.stegane@gmail.com]; thomas kristoffersen[kristoffersenthomas@gmail.com]; Frode Stokkeland[frode@stokkeland.com];
Tittel: Innspill fra Bragdøya kystlag og Flekkerøy Vel vedrørende utvidelse av verneperioden for sjøfugl

Til Verneområdestyret for Oksøy – Ryvingen –
Flekkefjord

Vedlagt ligger innspill fra Bragdøya kystlag og Flekkerøy Vel til sak 29/23
Høring vedrørende utvidelse av verneperioden for sjøfugl i verneområdet Oksøy -
Ryvingen - Flekkefjord

Med vennlig hilsen
Bragdøya Kystlag
Maiken Somby Flågan

Postboks 8317 Vågsbygd
4676 Kristiansand S
Tlf.: 414 89 500
saltebua@bragdoya.no
www.bragdoya.no

Til Verneområdestyret for Oksøy – Ryvingen – Flekkefjord

Innspill fra Bragdøya kystlag og Flekkerøy Vel til sak 29/23

Høring vedrørende utvidelse av verneperioden for sjøfugl i verneområdet Oksøy - Ryvingen - Flekkefjord

Klima- og miljødepartementet har gitt Statsforvalteren i Agder i oppdrag å vurdere behovet for å endre på periodene med ferdselsforbud i sjøfuglreservater og andre verneområder med formål spesielt for ivaretagelse av sjøfugler. Saken ble behandlet av Verneområdestyret i møte 23.oktober 2023. Som medlem av Rådgivende organ for Verneområdestyret, vil Bragdøya kystlag (BKL) og Flekkerøy Vel (FV) med dette å gi følgende innspill, selv om vi er klar over at det meste av dette vil inngå i avtaler med Kystverket direkte. Vi ønsker å belyse konsekvenser og muligheter innenfor vernebestemmelsene som omfatter Oksøy.

Vi er for utvidet verneperiode for sjøfugl og dens hensikt, men for at områdene skal bli best mulig ivarettatt i verneperioden og hele året, bør det kunne gis en dispensasjon ikke for tid, men for areal innenfor periodene, med tilgang for vedlikehold, slik arealet er avmerket i gjeldende forvaltningsplan for Oksøy, med behov for å legge til stien fra Loshuset til Loshytta. Vi motsetter oss ikke forslaget til utvidet verneperiode for sjøfugl, men vil gjerne påpeke hvilke konsekvenser og muligheter vi ser det vil få for allmennhetens adgang til Oksøy.

BKL har etter avtaler med Kystverket leid ut Loshuset i 2022 og 2023. Nettopp av hensyn til vernebestemmelsene er det kun i perioden 15.juli til ca 20.august Kystverket har gitt BKL mulighet til å drive utleievirksomheten. BKL har hatt huset i flere år, drevet oppussing og vedlikehold og utleie med vertskap. Disse følger opp forskrifter og regulerer bruk av eiendommen på Oksøy. Den foreslåtte utvidelsen betyr at utleievirksomheten i sin helhet bortfaller, og allmennhetens adgang til naturperlen Oksøy reduseres tilsvarende. Vi mener at utvidede vernebestemmelser vil omfatte flere fyr som gir lavterskeltilbud til allmennheten gjennom sine utleievirksomheter.

BKL ønsker å bevare, utvikle og formidle tradisjonell kystkultur gjennom aktiv bruk. Som landets største kystlag med nær 900 medlemmer, er vi en aktiv og relevant formidler av kystkultur som tilrettelegger og sikrer allmennhetens tilgang til kystkulturelle opplevelser i skjærgården. Blant annet gjennom vår utleievirksomhet på Oksøy (og Grønningen fyr). Vi har i forvaltningen av utleievirksomheten av Loshuset på Oksøy lagt stor vekt på vernebestemmelsene og hensynet til sjøfugl med tydelig instruksjon til våre vertskap og tydelig informasjon til våre besøkende. En slik tilstedeværelse gjør dermed at de som ellers ferdes på Oksøy i sommerens høysesong får tilrådinger om varsom ferdsel. Dette gjelder også Grønningen fyr. Slik bidrar vi til å både forsterke og opplyse om aktsomhetsplikten i naturreservatet.

Konsekvenser

BKL er en frivillig organisasjon som tiltrekker seg medlemmer gjennom vår aktivitet for bevaring og bruk av kystkulturen. Liv og tidligere virksomhet på fyrene er en sentral del av kystkulturarven vi gjennom ansvarlig forvaltning ønsker å videreformidle gjennom våre overnattingstilbud. Gjestene våre fryder seg over mulighetene til å nyte naturperler som Oksøy. Slik bidrar vi også til å oppfylle flere av FNs bærekraftsmål. Allmennheten og vi vil miste mye av dette dersom Loshuset på Oksøy og Grønningen fyr med utvidelse av vernebestemmelsene blir omfattet av ferdselsforbudet i den perioden det er mulig å drive våre

tilbud. En utvidelse av fredningsperioden medfører redusert allmenn tilgang og et enda større informasjonsbehov, der vertskap i sommerferien kan bidra til kunnskapsformidling, forståelse og etterlevelse av vernerestriksjonene.

BKL og FV foreslår en tilleggsinnstilling basert på at Oksøy er omfattet av ulike vernebestemmelser der kystkultur, krigsminner og vern gjennom bruk er vesentlige faktorer i tillegg til at Oksøy er en lett tilgjengelig perle flere oppdager der det blir viktig å tilrettelegge for allmennheten på en skånsom måte slik at vernerestriksjonene overholdes.

Forslag:

Oksøy er en av fyrstasjonene med flest bygg egnet for besøkene med god plass til både Kystverkets aktivitet og allmenheten. Forvaltningsplanen for Oksøy Fyrstasjon (se vedlegg side 4) beskriver potensialet for allmenn bruk og oppfordrer til vern gjennom bruk i samarbeid med andre aktører. Vi ønsker at Verneområdestyret og Statsforvalteren vektlegger at det samtidig med sannsynlig innføring av strengere vernebestemmelser for sjøfugl, også kan være mulig å legge til rette for allmennhetens tilgang til hele fyrstasjonen innenfor vernebestemmelsene.

Samtidig som den allmenne ferdselen reduseres med to måneder i naturområdene på Oksøy, er verneområdestyret positiv til at den historiske ferdselen etablert over flere generasjoner mellom Loshytta, Loshuset og fyret, tydeliggjøres som helårlig i nødvendige skriftlige avtaler og ferdselskart.

Vi savner konsekvensutredninger for hvordan den foreslåtte utvidelsen vil påvirke alle aktører som driver tilbud for allmennheten i naturreservat. Også dette har samfunnsnyttig verdi på mange måter. Hvordan kan man sikkerhet mene at det er vår tilstedeværelse som bidrar mest til nedgangen for ulike sjøfuglarter? Når vi som nevnt er både pådrivere for og forvaltere av vernebestemmelsene i direkte kontakt med allmennheten. Hvis slik konsekvensutredning foreligger ber vi om at den distribueres til oss og andre høringsinstanser med mulig kommentarfrist.

Vil også beklage den korte tiden vi har fått til rådighet i denne saken.

Rådgivende organ for Verneområdestyret møttes 19.09.23. Verneområdestyret hadde slik det fremgår av saksdokumentene i sak 29/23 allerede mottatt høringsbrevet fra Statsforvalteren datert 15.09.23. Dette er i høyeste grad en sak der medlemmene i Rådgivende organ bør få komme med sine innspill i høringsrunden, og gis mulighet til dialog seg imellom. Det fremstår underlig at dette ikke ble formidlet til Rådgivende organ i vårt felles møte, slik at BKL som medlem av rådet hadde hatt mulighet til å sette oss grundig inn i saken, både på egenhånd og sammen med andre organisasjoner. Det gis ikke rom for dette med så korte tidsfrister.

Kristiansand 30.oktober 2023

Bragdøya kystlag
Jonny O. Hansen

Flekkerøy Vel
Thomas Kristoffersen
Frode Stokkeland

Arkivsaksnummer: 2023/9648-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 27.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	34/23	05.12.2023

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om dispensasjon til oppsett av fuglekasser til teist og stær - Birdlife Norge

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir dispensasjon til oppsetting av fuglekasser til teist (10 stk) og stær (10 stk) ved Ryvingen i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Dispensasjon gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jfr. § 4 generelle dispensasjonsbestemmelser i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Dispensasjonen gis til Birdlife Norge v/ Morten Hellberg for perioden 2023-2025, med følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder etter verneforskriften. Søker er selv ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.
- Tillatelsen er gjeldende fra 5. desember 2023 til og med 31.12.2025.
- Arbeidet med oppsett av kassene skal skje med hensyn til natur og friluftsliv. Oppsettingen skal skje utenom perioden 1.april – 15. juli
- Når dispensasjonsperioden er over tas kassene ned og hullene etter ekspansjonsboltene tettes.
- Det forutsettes at kassene er i grått/brunt, slik at de blir minst mulig synlig i landskapet.
- Verneområdestyret holdes orientert om fuglekassene gir resultater.
- Når tiltaket starter opp sendes det en melding til Statens naturoppsyn v/ Halvard R Pedersen og når tiltaket er gjennomført sendes en kort rapport med bilde som viser gjennomført tiltak til Verneområdestyret med kopi til Statens naturoppsyn v/Halvard R Pedersen (Halvard.Ranestad.Pedersen@miljodir.no)

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Lindesnes - Ryvingen - fuglekasser for teist og stær i fjellvegger - BirdLife Norge

Saksopplysninger

Birdlife Norge søker om oppsetting av 10 fuglekasser for teist og 10 fuglekasser for stær ved Ryvingen i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde for perioden 2023-2025.

Det opplyses blant annet følgende i søknaden:

Hensikt med tiltaket

Både teist og stær er rødlistede fuglearter som har hekket på Ryvingen tidligere. For stæren sin del hang det tidligere fuglekasser på stolper, men disse ble tatt ned, og det er i dag lite egnede opphengningspunkter. Vi ser det derfor som mest hensiktsmessig å henge opp fuglekassene rett på fjellveggen, og tror dette kan falle naturlig inn i landskapet forøvrig. Vi vil bruke fuglekasser som har naturlige farger, i grått eller brunt.

Teisten hekket tidligere forholdsvis tallrikt langs Agderkysten, men har mer eller mindre forsvunnet etter at minken koloniserte kysten. Vi har i dag ute noen få teistkasser som ligger rett på bakken, men det har ikke vært hekking i disse. Vi tror det er mest hensiktsmessig å henge opp kassene i fjellveggen slik at ikke minken kan komme til dem, og har brukt en modell med to innganger, en fra hver side, i Lofoten tidligere. På toppen av kassene vil vi sette opp en liten kant så fiskemåker eller troster kan ha reir på toppen av kassa.

Innfesting

Vi tror at det beste er å feste kassene med ekspansjonsbolter som vi borer inn i fjellveggen, og kan bruke så små bolter som mulig for å lage minst mulig spor etter oss. Kassene bør henge stødig, men to stk 10 eller 12 mm diameter store ekspansjonsbolter bør holde i mange år. Når kassene skal ned igjen kan vi enten slå boltene inn så det ikke synes, eller plugge hullene igjen.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder:

«Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for

sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2 og 1.3, forbud mot inngrep som bl.a. «brytning av stein m.m», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

Det finnes ikke en spesifisert dispensasjonshjemmel for kunne tillate dispensasjon til å sette opp fuglekasser eller lignende i verneforskriften. Søknaden må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen naturmangfoldloven (nml.) § 48. Nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen åpner for at det kan gis dispensasjon dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Verneforskriften må ikke uthules gjennom omfattende dispensasjonspraksis. Vilkåret om at tiltaket ikke strider mot formålet med vernet, eller legger grunnlaget for en utvikling som på sikt kan skade verneinteressene, innebærer at det skal vurderes om tiltaket strider med de overordnede målsettinger for verneområdet eller mot verneformålet samlet sett. Tiltak som er i strid med verneverdiene vil med få unntak også være i strid med verneformålet. Det skal vektlegges at verneformålet ikke skal svekkes ved en bit- for-bit forvaltning, og at tiltak som i seg selv ikke har negativ verdi kan generere annen uheldig virksomhet.

Konsekvensene av en dispensasjon, for eksempel om andre kan tenkes å søke dispensasjon på samme grunnlag, skal vektlegges.

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er det ikke funnet retningslinjer for behandling av søknader som omfatter oppsetting av fuglekasser og lignende.

Det er likevel presisert på side 47 i forvaltningsplan at det er en målsetting om at forskning kan tillates så lenge det ikke er i konflikt med verneverdiene. Faste installasjoner skal omsøkes etter § 4 i verneforskriften.

Vurdering

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger registrert natubeitemark med moderat kvalitet på store deler av Ryvingen og ellers flere reistrerte fuglearter. Etter Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan og besøksstrategi. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

Det søkes om tillatelse til oppsett av fuglekasser til teist (10 stk) og stær (10 stk). Kassene for teist ønskes satt opp på vestsiden av Ryvingen, mens kassene for stær ønskes satt opp i nærheten av naturbeitemarken. Begge disse fugleartene er på den norske rødlista og dette er arter som tidligere har vært tallrike i området. Etter verneforskriften er det ikke noen spesifisert dispensasjonshjemmel til omsøkt tiltak. Saken må derfor behandles etter § 48 i naturmangfoldloven, der tiltaket ikke må stride med verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Verneområdeforvalter mener dette tiltaket i seg selv kan bidra til å styrke to rødlistearter i området og dermed verneverdiene i landskapsvernområdet, hvis det kommer fugler i kassene.

Tiltaket vurderes til å være av begrenset karakter. Det vurderes og som at tiltaket er av reversibel karakter og ikke påvirker verneverdier og verneformål i nevneverdig grad. Tiltaket vil ikke endre landskapets art eller karakter. Grunnlaget for å kunne gi dispensasjon er derfor tilstede. I forhold til naturmangfoldlovens § 10, økosystemtilnærming og samlet belastning vil den omsøkte tiltaket ikke bidra til noe vesentlig belastning på naturen, snarere tvert imot kan tiltaket styrke verneverdiene. Etter § 12 i naturmangfoldloven, miljøforsvarlige teknikker settes det blant annet vilkår om fargevalg, sammen med andre vilkår. Det vektlegges og at tiltaket utføres av fagpersonell på området og har mye erfaring med lignede arbeid. Det vurderes også derfor faren for presedens som liten i en sånn sak.

Konklusjon

Med bakgrunn i vurderingene som er gjort i saken vil dispensasjon til oppsetting av 10 fuglekasser for teist og 10 fuglekasser for stær ikke påvirke verneverdiene og verneformål i nevneverdig grad. Dispensasjon kan derfor gis med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, jfr. § 4 i verneforskriften.

Klagerett

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Verneområdestyret ORF
Attn: Statsforvalteren i Agder
Postboks 788 Stoa
4809 Arendal
post.orf@statsforvalteren.no

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
	Ronny Skansen	20230459	Morten Helberg	16.10.2023

Søknad om tillatelse til å sette opp fuglekasser for teist og stær i fjellvegger på Ryvingen, Lindesnes i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

BirdLife Norge søker med dette om dispensasjon fra vernebestemmelsene i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, på Ryvingen i Lindenes kommune, for å sette opp fuglekasser i fjellvegger. Det søkes om opptil 10 fuglekasser for teist og ti fuglekasser for stær i perioden 2023-25.

Hensikt med tiltaket

Både teist og stær er rødlistede fuglearter som har hekket på Ryvingen tidligere. For stæren sin del hang det tidligere fuglekasser på stolper, men disse ble tatt ned, og det er i dag lite egnede opphengningspunkter. Vi ser det derfor som mest hensiktsmessig å henge opp fuglekassene rett på fjellveggen, og tror dette kan falle naturlig inn i landskapet forøvrig. Vi vil bruke fuglekasser som har naturlige farger, i grått eller brunt.

Teisten hekket tidligere forholdsvis tallrikt langs Agderkysten, men har mer eller mindre forsvunnet etter at minken koloniserte kysten. Vi har i dag ute noen få teistkasser som ligger rett på bakken, men det har ikke vært hekking i disse. Vi tror det er mest hensiktsmessig å henge opp kassene i fjellveggen slik at ikke minken kan komme til dem, og har brukt en modell med to innganger, en fra hver side, i Lofoten tidligere. På toppen av kassene vil vi sette opp en liten kant så fiskemåker eller troster kan ha reir på toppen av kassa. Se bilde under.

Innfesting

Vi tror at det beste er å feste kassene med ekspansjonsbolter som vi borer inn i fjellveggen, og kan bruke så små bolter som mulig for å lage minst mulig spor etter oss. Kassene bør henge stødig, men to stk 10 eller 12 mm diameter store ekspansjonsbolter bør holde i mange år. Når kassene skal ned igjen kan vi enten slå boltene inn så det ikke synes, eller plugge hullene igjen.

Mvh Morten Helberg

morten.helberg@birdlife.no, telefon 952 36 526

Bilde av teistkasser satt opp i Nusfjord, Lofoten høsten 2022. Kassene har skillevegg midt i, og er hengt såpass høyt at de bør være minksikre. Teisten er en alkefugl som hekker i kolonier, så kassene ble satt opp i grupper.

Arkivsaksnummer: 2023/8821-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 29.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	35/23	05.12.2023

Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde - Søknad om ettergodkjenning av brygge, bod, hagestue og trapp - Jostein Berntsen

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder gir dispensasjon til ettergodkjenning til mindre utvidelse av bod/uthus på ca 4 m² med tilhørende platting på ca 2 m² på gnr/bnr. 1/479 på Ormsøya utenfor Flekkerøy i Kristiansand kommune. Det gis også tillatelse til ettergodkjenning av trapp i tilknytning til hytta på ca 3 m². Dispensasjon gis med hjemmel i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, § 3 pkt. 1.3 bokstav b.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav b., søknad om ettergodkjenning av hagestue med tilhørende platting med et areal på ca. 13 m² innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Det presiseres at platting rett vest for hagestua var før vernet i 2005 og kan bli liggende.

Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder avslår med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 1.3 bokstav e., søknad om ombygging og utvidelse av eksisterende brygge med et areal på ca. 11,5 m² innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Det varsles herved om at forvaltningsmyndigheten vil vurdere å pålegge retting etter naturmangfoldloven § 69, dersom det ulovlige forholdet ikke, av eget tiltak, blir rettet opp.

Denne tillatelsen gjelder etter verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Det forutsettes at det også innhentes tillatelse fra kommunen etter de regelverk de forvalter.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

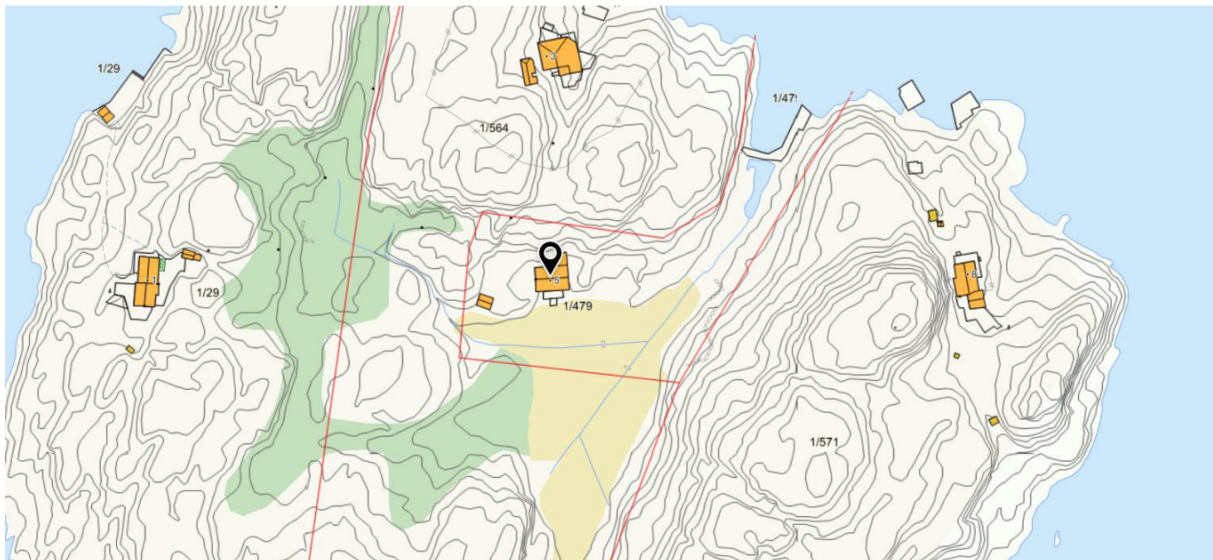
- 1 Søknad verneområdestyret.pdf
- 2 507-situasjonsplan.pdf
- 3 Fotografier.pdf
- 4 Uttalelse om kulturminner på Ormsøya gnr/bnr 1/479

Saksopplysninger

Flatnes bygg as har søkt på vegne av Jostein Berntsen om ettergodkjenning av flere byggetiltak på Ormsøya utenfor Flekkerøy på gnr/bnr 1/479 i Kristiansand kommune innenfor Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde.

Det søkes om:

1. Ettergodkjenning av utvidelse av uthus/bod m/ tilhørende plattinger. Uthus/bod før vernet (2005) på ca. 8m² og plattning på ca. 4 m². I dag uthus/bod på ca. 3mx4m= 12 m² og plattning på ca 6 m². Altså det søkes om en utvidelse på ca. 4m² for uthus/bod og ca. 2m² for plattingen. I følge flyfoto er disse tiltakene utført mellom 2011 og 2017.
2. Ettergodkjenning av trapp tilhørende hytte. Det søkes om en trapp på litt i overkant av 3 m².
3. Ettergodkjenning av Hagestue. Størrelse på 4,5m x 3m = 13m². Oppført mellom 2014 og 2017.
4. Ettergodkjenning utvidelse av brygge. I nordenden utvidelse på ca 3,5 m² og sørøst ca 8m², totalt 11,5m².

Flatnes bygg begrunner søknaden med følgende:

BAKGRUNN

Saken har utspring i at nåværende eier Jostein Berntsen fikk eiendommen befart, og at det da ble avdekket tiltak som er utført uten nødvendige tillatelser. Det er vesentlig å nevne at disse i all hovedsak er utført av tidligere eier. Dette følges opp privatrettslig i egen prosess.

Berntsen har imidlertid ansvaret for at man oppnår en situasjon hvor alt er avklart ifht det offentligrettslige, og FBC er engasjert for å bistå med dette. Vi anfører at Berntsen fremstår svært opptatt av å få alt i orden, og at vi opplever en oppdragsgiver som ikke tar lett på dette. Rettingsarbeid ble påbegynt raskt, og vi registrerer at også Plan og bygg hos kommunen har kommentert at tiltakshaver har opptrådt ryddig og samarbeidsvillig samt agert uten unødvendige forsinkelser.

Det vil være et ønske om å kunne beholde enkelte av tiltakene oppført av tidligere eiere. I denne forbindelse vil det være behov for en prosess etter Plan- og bygningsloven, men første skritt er å få saken behandlet av Verneområdestyret, ettersom eiendommen ligger i landskapsvernområdet.

Vi vil videre i dette brev beskrive de forhold som har vært avdekket, hva som er utført av retting og hvilke tiltak man med denne søknad ønsker å få godkjent.

1: Etter at noe av brygga nå er fjernet, så ønskes det likevel å kunne beholde deler av utvidelsen jf vedlegg. Dette er hovedsakelig for å oppnå en reell bryggefunksjon, da det er svært grunt her. Videre gir også ønsket løsning anledning til å fortøye båt på en måte som gir tilfredsstillende sikkerhet. Det anføres at det tidvis er ganske tøffe forhold her. Man vet at naboer ved enkelte anledninger har vært nødt til å låne brygga til Ormsøya 5 som «nødhavn». Eier/tiltakshaver opplyser at man dette vil svekkes betraktelig ved ytterligere tilbakeføring. Vi ber om at ønsket løsning vurderes for å fravike lite fra det opprinnelig mht visuelt preg og effekt på området for øvrig.

Førrige eiers bryggeutvidelse i «svingen (sørøst) ønskes beholdt for å kunne sikre løse gjenstander, kajakk m.v. uten at man hindrer trygg ferdsel langs brygga. Utvidelsen er ikke synlig fra sjøen.

En ytterligere innkorting av nordenden ville medført behov for ny bærestruktur, da den allerede er kortet inn så mye som mulig uten å gå på kompromiss med bæring. Eier opplyser at denne sågar synes å være innkortet ifht år 2000, altså før verneområdet ble innført (jf historiske flyfoto).

2: Hagestuen er oppført inntil våningshuset, på baksiden inn mot fjellet. Sammen med huset danner denne en vinkel som gir en lun krok. Her er det lagt en markplattung av tre. Dette arealet har en stor bruksverdi og det bes om at dette anses for å være såpass lite synlig at man ikke i vesentlig grad utfordrer de interesser som gjelder for området. Det anføres at det har vært en treplattung her også tidligere.

Hagestuen er nødvendig for å kunne oppbevare utemøbler, grill og løse gjenstander forsvarlig gjennom vinteren. Det er ikke uvanlig med sterk storm og store mengder nedbør. Alternativet vil kunne være løse presenninger og fare for skade på materiell, samt forsøpling. Hagestuen er også nødvendig for tørking av bla utstyr til vannsport, da innendørs tørking vil medføre vannskader

3: Dette er et lite bygg med en moderat utførelse, som er plassert på en liten markplattung av tre. Den er plassert lavere i terrenget vest for våningshuset, og inn mot skogholtet på denne siden. Bygningen har en nyttig funksjon og vi ber om at denne vurderes som lite utfordrende på gjeldende interesser. Det nevnes at det sto en utedo her fra gammelt av, også før tidligere eier rehabiliterte/moderniserte denne til dagens standard. Slik vi forstår det hadde dette sammenheng med at man etablerte en snurredass. Det anføres at det er miljømessig heldig at eldre toalettløsninger oppgraderes til trygge og miljøvennlige alternativer.

4: Etter at terrassene mellom våningshus og bod/utedo ble fjernet, er det nå en terrassedør som går rett ut «i luften». Det står igjen et eldre fundament som man må anta at stammer fra en tidligere trapp. Man ønsker nå få oppføre en trappe-/repoløsning som er tilpasset dette fundamentet. Vi ber om at det vurderes som rimelig og naturlig å ha en slik forbindelse mellom dør og terreng, samt at det rent visuelt er heldigere enn at fundamentet er synlig i dagen som nå.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Kristiansand, Søgne og Mandal kommuner, Vest-Agder, fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. april 2005 (verneforskriften).
- Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 (naturmangfoldloven/nml.).
- Forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, godkjent i oktober 2010 (forvaltningsplanen).

Verneforskriften

Formålet med vernet fremgår av verneforskriften § 2, som lyder: «Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep, og som er representativt for sørlandskysten. Dette skjærgårdslandskapet karakteriseres av en sjøoverflate som brytes opp av mange lave, avslepne øyer, holmer og skjær, med tilhørende naturtyper, flora, fauna, kulturminner og kulturlandskap, herunder kystlynghei og de karakteristiske uthavnene.

Allmennheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging».

«Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», og innenfor området er det, med unntak av tiltak nevnt i verneforskriften § 3 punkt 1.2, forbud mot inngrep som bl.a. «oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg», jf. verneforskriften § 3 punkt 1.1.

I henhold til verneforskriften § 3 pkt. 1.2 bokstav a., er ikke vernebestemmelsene ikke til hinder for «vedlikehold av bygninger, brygger, veier, vannkummer, vannledninger, sjømerker, lykter, grøfteløp og andre eksisterende anlegg».

I henhold til verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav b), kan forvaltningsmyndigheten etter søknad, gi tillatelse til «ombygging og mindre tilbygg til eksisterende bygninger» og 1.3 bokstav e) «ombygging og mindre utvidelse av eksisterende brygger».

Naturmangfoldloven

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

Forvaltningsplanen

I forvaltningsplanen kapittel 4.7.1, er det angitt retningslinjer for tiltak og drift knyttet til bygninger innenfor verneområdet. Det er ikke angitt nærmere retningslinjer for ombygging eller utvidelse av private brygger.

Vurdering

Et av hovedmålene med etablering av landskapsvernområdet er å hindre videre utbygging i området. Verneforskriften gir likevel en generell tillatelse til vanlig vedlikehold av blant annet brygger og bygninger som eksisterer på vernetidspunktet. Verneforskriften gir også en åpning for forvaltningsmyndighetene til å tillate enkelte former for utbyggingstiltak, som blant annet ombygging og mindre tilbygg til eksisterende bygninger, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav b og ombygging og mindre utvidelse av eksisterende brygger, jf. verneforskriften § 3 punkt 1.3 bokstav e. Det er uheldig at det er gjennomført tiltak i verneområdet uten at dette er avklart i forhold til verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde først. Tiltaket som det nå søkes om ettergodkjenning til, må behandles som at det ikke allerede har blitt gjennomført. Ved eventuelt avslag på søknad om ettergodkjenning av tiltak, vil verneområdestyret kunne pålegge retting etter naturmangfoldloven § 69, dersom det ulovlige forholdet ikke, av eget tiltak, blir rettet opp.

Offentlig beslutningstaking som berører naturmangfoldet, skal bygge på et vitenskapelig kunnskapsgrunnlag så langt dette er rimelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Det er ikke registrert noen truede eller rødlistede arter i området. Bygningene er registrert som kulturminner i SEFRAK hos Riksantikvaren, selve hovedbygningen (1800 tallet) og uthuset (1900 tallet). Verneområdeforvalter mener at det foreliggende kunnskapsgrunnlaget gir tilstrekkelig informasjon om tiltakets konsekvenser for naturmiljøet i Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde til at det kan fattes vedtak i saken. Det legges her vekt på opplysninger som kommer frem i Naturbase, forvaltningsplan, informasjon i forbindelse med forarbeidet til vernet, samt informasjon i forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. «Føre-var-prinsippet» etter nml. § 9 har liten relevans i saken.

I forbindelse med søknaden må man vurdere den effekten tiltaket kan ha på verneverdiene i landskapsvernområde, jf. nml. § 10 om «økosystemtilnærming og samlet belastning». Formålet med Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde er blant annet å ta vare på et sammenhengende og egenartet skjærgårdslandskap lite preget av tekniske inngrep. Det er tidligere gitt tillatelse til mindre utvidelser av tilbygg og det er tidligere gitt tillatelse til ombygging av private brygger, samt ombygging og utvidelse av offentlige brygger som er til bruk for allmennheten i landskapsvernområdet. Verneområdeforvalter kjenner ikke til at det er gitt tillatelse til utvidelse av private brygger. Når det gjelder tilbygg til å anlegge en hagestue til eksisterende fritidsbolig er det ikke funnet lignende saker fra tidligere.

Utviklingen av utvidelsen av denne bryggen har foregått over tid og det er forståelig at en innkorting av bryggen nå kan være bygningsmessig utfordrende å tilbakeføre dette. Men denne saken må vurderes som om tiltaket ikke har blitt gjennomført. Hensynet til vernet er det verneområdestyret skal vurdere. Ettersom det ikke tidligere har vært gitt tillatelse til utvidelser av private brygger, vil det ved å innvilge dispensasjon, vil denne saken kunne danne presedens for en rekke lignende saker om utvidelser av private brygger som på sikt vil svekke verneverdiene og verneformålet. Bryggen er i dag av betydelig størrelse og bør kunne dekke behovet som eier har i forhold til bruk av båt.

I forhold til en mindre utvidelse av tilbygg er det gitt lignende tilltalser tidligere og verneområdeforvalter mener at en dispensasjon ikke vil skade verneverdiene og verneformålet. Bygningen og tilhørende platting ligger og lite synlig fra sjøen og

landskapspåvirkningen er begrenset. I forhold til å ha en trappeløsning til hovedbygning mener verneområdeforvalter at dagens løsning er bra og må kunne innvilges som omsøkt.

Når det gjelder hagestuen som er anlagt i tilknytning til hovedbygningen så er det så langt verneområdeforvalter kjenner til ikke gitt lignede tillatelser. Hagestuen ligger godt skjult fra sjøen og vil ha begrenset med landskapspåvirkning. Men det må vektlegges at saken vil fort kunne skape presdens som på sikt skader verneformålet og verneverdiene. Begrunnelsen for at det er behov for lagringsplass, mener verneområdeforvalter at eksisterende bygninger må kunne dekke det behovet.

I denne saken søkes det om ettergodkjenning for utvidelse av brygge på til sammen ca. 11,5 m², Hagestue ca. 13m², trapp ca. 3 m², og uthus/bod på ca 4m² m platting på med ca. 2m².

Selv om en enkeltstående tillatelse ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene på stedet, må det alltid vurderes om en tillatelse kan skape presdens for tilsvarende søknader i fremtiden, og således bidra til en gradvis forringelse av verneverdiene i området. I verneområdet er det ifølge forvaltningsplanen for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde 62 fritidsboliger. Ut fra flyfoto har verneområdeforvalter funnet 47 bryggeanlegg som ser ut til å være tilknyttet fritidsboliger i landskapsvernområdet, med 55 varierende størrelser fra ca. 8 m² til 280 m². En eventuell tillatelse og utvidelse av hagestue og brygge uten at det foreligger særskilte grunner kan være uheldig for landskapets og økosystemets samlede belastning over tid ved eventuelle lignende søknader i fremtiden og føre til en «bit-for-bit»-utbygging i verneområdet.

Konklusjon

Ut fra vurderingen over, finner verneområdeforvalter således at det i denne saken foreligger grunnlag for å gi dispensasjon til å etablere trapp til eksisterende hovedbygning på ca 3m², utvidelse av uthus/bod med tilhørende platting med 4+2m², etter § 3 punkt 1.3 bokstav b) i verneforskriften for Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde. Videre finner verneområdeforvalter at det bør gis avslag på søknad om ettergodkjenning av utvidelse av brygge på ca. 11,5 m² og hagestue på ca 13m². Det foreligger ingen tungtveiende grunner for at det er behov for økt areal på brygge og landgang for å sikre nødvendig adkomst til eiendommen. Tillatelser til utvidelse av brygge og hagestue kan føre til uheldig presdens for eventuelle lignende søknader i fremtiden og føre til en «bit-for-bit»-utbygging i verneområde. I vedtaket bør det varsles om at forvaltningsmyndigheten vil vurdere å pålegge retting etter naturmangfoldloven § 69, dersom det ulovlige forholdet ikke, av eget tiltak, blir rettet opp.

Klage

Dette vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, jf. § 2 tredje ledd. Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part, ev. fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell erklæring om klage skal fremsettes for verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, og være undertegnet samt nevne det vedtak det klages over og den endring som ønskes, jf. forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Med visse unntak har partene rett til å se sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Flatnes Bygg Consult

Skippergata 4
4611 Kristiansand
Telefon :38 07 16 50
E-post :post@flatnes.no
Bank :Spareskillingsbanken
Kto.nr. :3060.07.53998
Enhetsreg :NO 977 519 136 MVA

Verneområdestyret v Ronny Skansen

Deres ref:

Vår ref: FKS

Kr.sand, den: 22.09.2023

ORMSØYA 5 SØKNAD OM VERNEOMRÅDESTYRETS GODKJENNING AV TILTAK

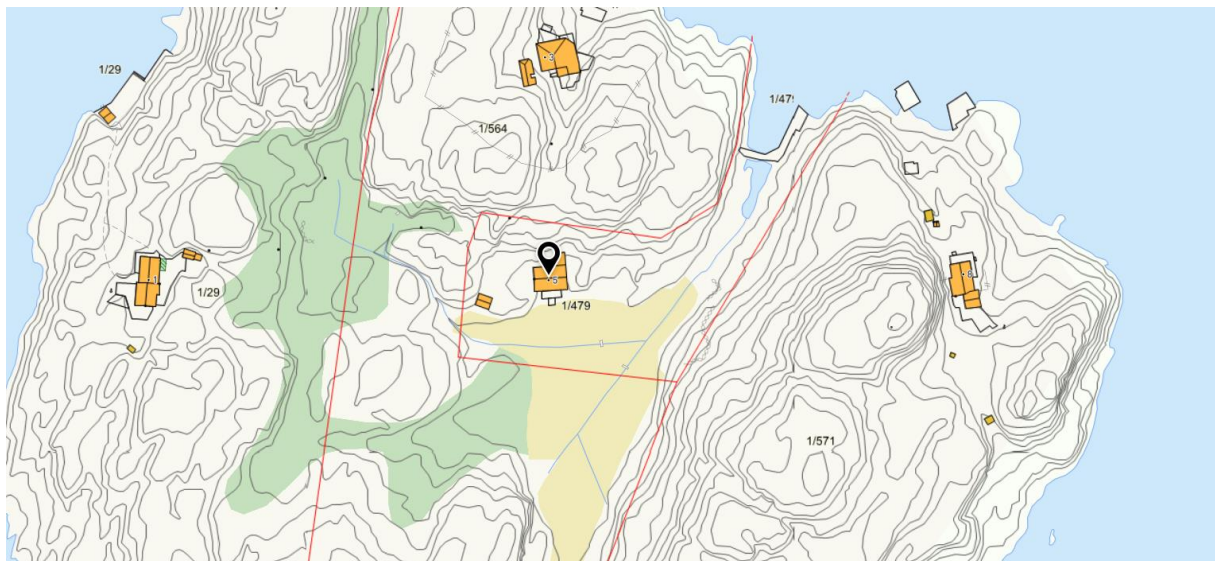
BAKGRUNN

Saken har utspring i at nåværende eier Jostein Berntsen fikk eiendommen befart, og at det da ble avdekket tiltak som er utført uten nødvendige tillatelser. Det er vesentlig å nevne at disse i all hovedsak er utført av tidligere eier. Dette følges opp privatrettslig i egen prosess.

Berntsen har imidlertid ansvaret for at man oppnår en situasjon hvor alt er avklart ifht det offentligrettslige, og FBC er engasjert for å bistå med dette. Vi anfører at Berntsen fremstår svært opptatt av å få alt i orden, og at vi opplever en oppdragsgiver som ikke tar lett på dette. Rettingsarbeid ble påbegynt raskt, og vi registrerer at også Plan og bygg hos kommunen har kommentert at tiltakshaver har opptrådt ryddig og samarbeidsvillig samt agert uten unødvendige forsinkelser.

Det vil være et ønske om å kunne beholde enkelte av tiltakene oppført av tidligere eiere. I denne forbindelse vil det være behov for en prosess etter Plan- og bygningsloven, men første skritt er å få saken behandlet av Verneområdestyret, ettersom eiendommen ligger i landskapsvernområdet.

Vi vil videre i dette brev beskrive de forhold som har vært avdekket, hva som er utført av retting og hvilke tiltak man med denne søknad ønsker å få godkjent.

Situasjonskart

FORHOLD/TILTAK AVDEKKET VED BEFARING

Følgende tiltak ble anført at var ulovlig utført:

- Utvidelse av brygge
- Mindre bod/skap på brygge
- Slipp til båt
- Stupebrett
- Hagestue m tilhørende platting
- Bod/utedo m tilhørende platting
- Terrasse på fjell
- Terrasse mellom våningshus og bod/utedo

FORHOLD/TILTAK SOM ER RETTET/TILBAKEFØRT

Kommunen har bekreftet tilstrekkelig retting/tilbakeføring av følgende tiltak:

- Deler av brygge
- Bod/skap på brygge
- Slipp til båt
- Stupebrett
- Terrasser på fjell
- Terrasse mellom våningshus og bod/utedo

TILTAK SOM SØKES GODKJENT

1. Noe utvidelse av brygge
2. Hagestue m tilhørende platting
3. Bod/utedo m tilhørende platting
4. Ny trappeløsning ut fra våningshusets terrassedør

Disse 4 tiltakene er illustrert i vedlegg til denne søknad, samt beskrives noe nærmere på neste side, med lik nummerering som over.

Skråfoto (2021)

1: Etter at noe av brygga nå er fjernet, så ønskes det likevel å kunne beholde deler av utvidelsen jf vedlegg. Dette er hovedsakelig for å oppnå en reell bryggefunksjon, da det er svært grunt her. Videre gir også ønsket løsning anledning til å fortøye båt på en måte som gir tilfredsstillende sikkerhet. Det anføres at det tidvis er ganske tøffe forhold her. Man vet at naboer ved enkelte anledninger har vært nødt til å låne brygga til Ormsøya 5 som «nødhavn». Eier/tiltakshaver opplyser at man dette vil svekkes betraktelig ved ytterligere tilbakeføring. Vi ber om at ønsket løsning vurderes for å fravike lite fra det opprinnelig mht visuelt preg og effekt på området for øvrig.

Forrige eiers bryggeutvidelse i «svingen (sørøst) ønskes beholdt for å kunne sikre løse gjenstander, kajakk m.v. uten at man hindrer trygg ferdsel langs brygga. Utvidelsen er ikke synlig fra sjøen.

En ytterligere innkorting av nordenden ville medført behov for ny bærestruktur, da den allerede er kortet inn så mye som mulig uten å gå på kompromiss med bæring. Eier opplyser at denne sågar synes å være innkortet ifht år 2000, altså før verneområdet ble innført (jf historiske flyfoto).

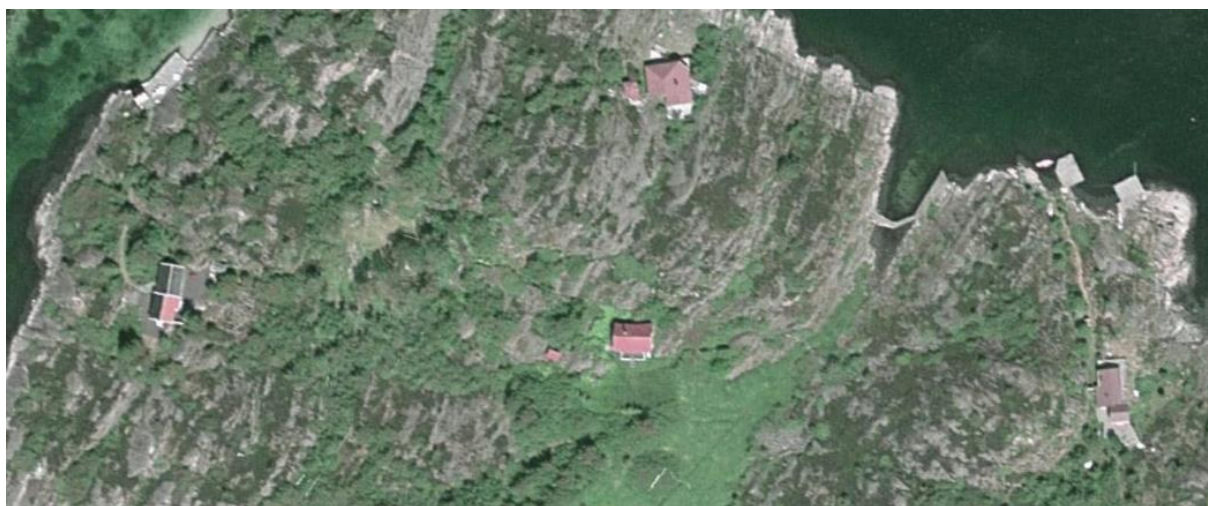
2: Hagestuen er oppført inntil våningshuset, på baksiden inn mot fjellet. Sammen med huset danner denne en vinkel som gir en lun krok. Her er det lagt en markplattung av tre. Dette arealet har en stor bruksverdi og det bes om at dette anses for å være såpass lite synlig at man ikke i vesentlig grad utfordrer de interesser som gjelder for området. Det anføres at det har vært en treplattung her også tidligere.

Hagestuen er nødvendig for å kunne oppbevare utemøbler, grill og løse gjenstander forsvarlig gjennom vinteren. Det er ikke uvanlig med sterk storm og store mengder nedbør. Alternativet vil kunne være løse presenninger og fare for skade på materiell, samt forsøpling. Hagestuen er også nødvendig for tørking av bla utstyr til vannsport, da innendørs tørking vil medføre vannskader

3: Dette er et lite bygg med en moderat utførelse, som er plassert på en liten markplattung av tre. Den er plassert lavere i terrenget vest for våningshuset, og inn mot skogholtet på denne siden. Bygningen har en nyttig funksjon og vi ber om at denne vurderes som lite utfordrende på gjeldende interesser. Det nevnes at det sto en utedo her fra gammelt av, også før tidligere eier rehabiliterte/moderniserte denne til dagens standard. Slik vi forstår det hadde dette sammenheng med at man etablerte en snurredass. Det anføres at det er miljømessig heldig at eldre toalettløsninger oppgraderes til trygge og miljøvennlige alternativer.

4: Etter at terrassene mellom våningshus og bod/utedo ble fjernet, er det nå en terrassedør som går rett ut «i luften». Det står igjen et eldre fundament som man må anta at stammer fra en tidligere trapp. Man ønsker nå få oppføre en trappe-/repoløsning som er tilpasset dette fundamentet. Vi ber om at det vurderes som rimelig og naturlig å ha en slik forbindelse mellom dør og terreng, samt at det rent visuelt er heldigere enn at fundamentet er synlig i dagen som nå.

Vi ber om at vi kontaktes dersom det er ønskelig at vi supplerer denne søknad med ytterligere dokumentasjon eller redegjørelser.

Flyfoto (2000)

AKTUELL KONTAKTINFORMASJON

Eier/tiltakshaver:

Jostein Berntsen, tlf 90151627, jostein.berntsen@gmail.com

Eiers konsulent:

FBC v Fredrik Kielland Sværd, tlf 95047797, fredrik@flatnes.no

Saksbehandler hos tilsyns-/ulovlighetsavdelingen, Plan og bygg:

Jens Daniel Vinvand, tlf 90824366, jens.daniel.vinvand@kristiansand.kommune.no

Med vennlig hilsen

Fredrik Kielland Sværd

Daglig leder

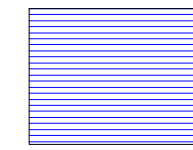

Flatnes Bygg Consult AS

Kopi til eier/tiltakshaver, tilsyns-/ulovlighetsavdelingen, Plan og bygg

VEDLEGG:

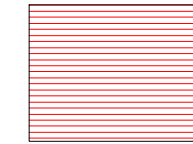
- 1: Situasjonsplan/oversiktskart, omsøkte tiltak
- 2: Fotografier

1. Noe utvidelse av brygge

2. Hagestue m tilhørende platting

3. Bod/utedo m tilhørende platting

4. Ny trappeløsning ut fra våningshusets terrassedør

MÅLENE PÅ TILTAKENE ER CA. MÅL

DATA DESIGN SYSTEM		REV.	ANT.	REVIDERINGEN GJELDER	SIGN.	DATO	
Ormsøya 5	Jostein Berntsen			G.NR. 1	B.NR. 479		
Situasjonsplan	Ormsøya 5					KOMMUNE: Kr sand	
		TEGN.	David	PROSJ.NR.			
		GODKJ.		7178			
		MÅL	1 : 500	TEGN. NR.			
		DATO	21.09.2023	507			
TEGNINGEN MÅ HVERKEN HELT ELLER DELVIS KOPIERES ELLER BENYTTES UTEFØRELSE AV ARBEID SOM FLATNES BYGG CONSULT AS IKKE MEDVIRKER I							

Tilta nr. 1 - Brygge

Tiltak nr. 2 – Hagestue m platting

Tilta nr. 2 – Hagestue m platting

Tiltak nr. 2 – Hagestue m plattung

Tiltak nr. 3 – Bod/utedo m plattung

Tiltak nr. 3 – Bod/utedo m platting

Tiltak nr. 4 – Ny trappeløsning (bilder viser situasjon etter fjerning av terrasse, inkl. eldre fundament som ønskes benyttet for ny trapp-/repoløsning)

Fra: Bessesen, Aase[Aase.Bessesen@agderfk.no]
Sendt: 28.11.2023 12:44:29
Til: Skansen, Ronny[ronny.skansen@statsforvalteren.no]
Kopi: Jorunn Monrad[jorunn.monrad@kristiansand.kommune.no];
Tittel: VS: Uttalelse om kulturminner på Ormsøya gnr/bnr 1/479

Hei,

Vi viser til oversendelsen av byggesak på Ormsøya, gbnr. 1/479 i Kristiansand kommune i dag. Ormsøya omfattes av LNF-område i kommuneplanen for Kristiansand og ligger innenfor Oksøy – Ryvingen LVO.

Det tidligere våningshuset, skjul/do og brønn på eiendommen er Sefrak-registrert. Våningshuset er markert som eldre enn 1850, men alder er usikker, og det kan være yngre. Det er med i matrikkelen i 1889 ifølge Sefrak.

I henhold til kulturminneloven § 25 skal riving og vesentlig endring av bygninger og anlegg eldre enn 1850 sendes kulturminnevernmyndigheten på høring.

Tiltak som søkes godkjent:

1. Noe utvidelse av brygge
2. Hagestue m tilhørende platting
3. Bod/utedo m tilhørende platting
4. Ny trappeløsning ut fra våningshusets terrassedør

Vi har ikke bemerkninger til tiltakene på bakgrunn av kulturminneloven § 25.

Vi sender vår tilbakemelding i kopi til Kristiansand kommune v/ Byantikvaren t.o., og for eventuelle bemerkninger hvis verneområdeforvalteren ønsker det.

Med vennlig hilsen
Aase Bessesen
Rådgiver

Kulturminnevern og kulturturisme
Mobil: +4797569285
E-post: Aase.Bessesen@agderfk.no

agderfk.no

AGDER
fylkeskommune

Fra: Skansen, Ronny <ronny.skansen@statsforvalteren.no>
Sendt: tirsdag 28. november 2023 09:36
Til: Bessesen, Aase <Aase.Bessesen@agderfk.no>
Emne: Uttalelse om kulturminner på Ormsøya gnr/bnr 1/479

Hei

Viser til telefonsamtale.

Det vises til de to bygningene som er registrert som SEFRAK.

Med vennlig hilsen

Ronny Skansen

Verneområdeforvalter

**Verneområdestyret for
Okseøy-Ryvingen og
Flekkefjord
landskapsvernområder**

Telefon: 489 96 972/ 37 01 75 64

E-post: ronny.skansen@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/Oksoy-Ryvingen/

Arkivsaksnummer: 2023/10787-0

Saksbehandler: Ronny Skansen

Dato: 29.11.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret ORF	36/23	05.12.2023

Budsjett for drift av verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder, innmelding av behov for tiltaksmidler og bestilling av tjenester av SNO - 2024

Innstilling fra forvalter

Verneområdestyret søker om 1 940 000,- over Miljødirektoratets spesifiserte driftsbudsjett. Fordelt på følgende poster:

- 540 000,- til drift av verneområdestyret i 2024.
- 200 000,- til ferdigstilling av forvaltningsplaner og besøksstrategier for begge områdene, med høringsprosess og mulige samlinger for planene og strategiene i begge områder.
- 200 000,- til evalueringsarbeid av skjøtselsplaner og årlige skjøtselstiltak
- 1 000 000,- til ekstra ressurser til verneområdeforvalter 2024

Verneområdestyret for Oksøy - Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder søker Miljødirektoratet om gjennomføring av tiltak i sine verneområder i 2024 på 4 749 000 kroner, basert på budsjett for innmelding godkjent under styremøtet. Sekretariatet ferdigstiller søknaden i Elektronisk søknadssenter innen 10. januar 2024.

I tillegg sender verneområdestyret en bestilling på dagsverk til SNO, basert på skjema lagt fram og godkjent under styremøtet. Sekretariatet behandler denne ferdig og sender den til Statens naturoppsyn/Miljødirektoratet innen 10. januar 2024.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Rammer og opplegg - behovsinnmelding - tiltak i verneområder - naturrestaurering - SNO-ressurser - Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder - bestillingsdialogen 2024
- 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2020-2025
- 3 Miljødirektoratets forslag til fordelingsnøkkel for fast fordeling av grunnstøtte til styrene
- 4 Svar på oppdrag 11 i tildelingsbrev for 2023 ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer over post 1420.21.pdf

Saksopplysninger

Saksopplysninger Miljødirektoratet har i brev datert 13. november 2023 bedt om at verneområdestyret melder inn behov for tiltaksmidler for 2024. Fristen for innmelding er sett til 10. januar 2024. Det skal meldes inn behov i prioritert rekkefølge og med nettobeløp, dvs. uten mva.

Det skal også meldes inn bestilling av tjenester som ønskes at lokalt SNO-personell skal utføre for verneområdestyret i 2024. Forvaltningssekretariatet skal gjennomføre naturoppdragsmøte med SNO i løpet av kommende uke. Her blir det gjennomført ei evaluering av 2023 sesongen, og sett på behovet for tilsyns- og kontrollvirksomhet og bestilling av ulike feltoppgaver. Bestilling fra 2023 legges med som vedlegg. Timeopplegget vil i stor grad bli relativt likt for 2024. Timeopplegget legges frem i styremøtet.

VERNEOMRÅDESTYRET FOR OKSØY-RYVINGEN OG FLEKKEFJORD LANDSKAPSVERNOMRÅDER				År 2023 - SØKNAD	Forbruk 2023
Nr:	DRIFTSUTGIFTER - VORF styret	År 2024 SØKNAD	Kommentarer	År 2023 - SØKNAD	Forbruk 2023
1	Styremøter/befaringer - møtegodtgjørelse, reisekostnader, bilgodtgjørelser og arbeidsavgifter. 6 møter, derav 2 møter med befaringer a 50 000	kr 300 000,00	Forbruk i 2023 er for 5 styremøter. Vi har vanligvis seks styremøter. Utgifter til honorar, reise, er høyere per møte nå pga vedtak om møterett for varamedlemmer.	kr 350 000	kr 126 167
2	Styremøter - mat og utleie av lokale. 6 møter a 10 000	kr 60 000,00	Forbruk i 2023 var for 6 styremøter. Anslått utgifter til mat og leie av lokaler er ca. kr 10 000 for hvert møte.	kr 50 000	kr 48 229
3	Driftsutgifter styremøter (Leie av båt mv)	kr 20 000,00	Ikke befaringer i år.	kr 20 000	
4	Møter med rådgivende utvalg (x1) og et workshop med frivillige som jobber med mink bekjemping	kr 40 000,00	Rådgivende utvalgsmøte i år. Workshop med frivillige som jobber med minkbekjemping i samarbeid med SNO.	kr 40 000	kr 5 000
5	Kontorsted i Flekkefjord - driftsutgifter i forbindelse med møter	kr 30 000,00	Driftsutgifter for Flekkefjord har vært dekket av FM drift.	kr 30 000	
7	Opplæringsseminar for styremedlemmer april/mai 2024	kr 40 000,00	Ca. beløp per styremedlem for dekke av møtegodtgjørelse, samt reise.		
	Drift av nettside www.vorf.no	kr 50 000,00	Søknad om midler til konsulenttjeneste for oppdatering av verneområdestyrets sine besøkssider www.vorf.no.		
	Subtotal søkt:	kr 540 000,00		kr 490 000	kr 179 396
			Tildelt 2023	kr 350 000	
Nr:	Besøksstrategien og forvaltningsplaner	År 2024	Kommentarer	År 2023 - SØKNAD	Forbruk 2023
7	Ferdigstilling av forvaltningsplaner og besøksstrategier for begge områdene - Gjennomføring av høringsprosess og mulige samlinger for planene og strategiene i begge områder.	kr 200 000,00	Dokumentene skal inn til faglig godkjenning og det skal gjennomføres høring for dokumentene endelig godkjennes.	kr 420 000,00	kr 200 000
9	Skjøtselsplaner/kartlegging	kr 200 000,00	Behov for faglig gjennomgang av årlige tiltak. Gir bruken av tiltaksmidler ønsket effekt? Vil det eventuelt være behov for endre bruken av tiltaksmidler?		
10	Ekstra ressurser for verneområdeforvalter 2024	kr 1 000 000,00			
	Subtotal søkt:	kr 1 400 000,00		kr 420 000	kr 200 000
			Tildelt 2023	kr 200 000	
	TOTALBELØP	kr 1 940 000		kr 910 000	

STATSFORVALTEREN I AGDERe
Alle verneområdestyrer

Trondheim, 13.11.2023

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2023/8969

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Rammer og opplegg for Statsforvalteren og verneområdestyrer - innmelding av behov for midler til tiltak i verneområder, naturrestaurering og SNO-ressurser i verneområder - 2024

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering, finansiert over kap./post 1420.31. Frist for innmelding er 10. januar 2024. Innmeldingen skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt. Prioritering av oppsynsinnsett fra SNO skal inngå i møtene, basert på behov og oppdrag som er lagt inn i [Naturopdrag](#) på forhånd. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder og naturrestaurering

Post 1420.31 heter nå *Tiltak i verneområde og naturrestaurering*. For 2024 vil vi opprettholde to skjemaer i ESS for innmelding av behov for tiltak finansiert over 31-posten. Ett skjema heter *Midler til tiltak i verneområder* og det andre heter *Midler til naturrestaurering*, altså tilsvarende ordning for innmelding som før.

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, ber vi nå om at forvaltningsmyndighet synliggjør vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger

som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur i terrestriske økosystemer som våtmark, skog, fjell, kulturlandskap og åpent lavland. Vi er inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021-2030). Restaurering er nødvendig for å stoppe tapet av naturmangfold og under dette virkninger av klimaendringene. Midlene skal benyttes til å gjennomføre restaureringstiltak, blant annet med grunnlag i *Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025)*. Statsforvalteren i Oslo og Viken og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler til styrket kapasitet på naturrestaurering hos Statsforvalterne fra kap. 1420.21. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Restaurering i de truede naturtypene sanddynemark, sørlig etablert sanddynemark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone prioriteres høyt, men det kan også meldes inn behov for midler til restaurering i andre terrestriske naturtyper, så lenge det legges ved en prosjektbeskrivelse av tiltakene. Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder meldes også inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Statsforvalteren i Vestland kan bistå med faglige råd knyttet til slik hogst.

Midlene kan benyttes til naturrestaurering både innenfor og utenfor verneområder. Kap./post 1420.31 er ikke en tilskuddspost og kan ikke benyttes til tilskudd. Det er kun Statsforvalteren og verneområdestyrene som har adgang til å melde inn behov for midler på denne posten. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering i skjemaet.

Til orientering, i forslaget til statsbudsjett for 2024, er det foreslått en ny tilskuddsordning for naturrestaurering (post 1420.80 – *Tilskot til tiltak for å ta vare på natur*). Det er satt av 10 mill. kroner til formålet. Kommuner, organisasjoner og private kan søke om midler til tiltak. Tilskudd til restaurering vil bli prioritert til tiltak i kommuner som har vedtatt kommunedelplan for naturmangfold. Tilskudd kan også gis til private aktører, så lenge det blir inngått langsiktige avtaler for bevaring av arealene. Miljødirektoratet vil i samarbeid med KLD utarbeide en forskrift for tilskuddsordningen, og ordningen vil etter planen være klar våren 2024, med søknadsfrist før sommeren.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Prioriteringene i strategien skal også følges ved innmelding av tiltak. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og andre verneområder i sjø.

Alle tiltak skal kostnadsberegnes og gis unik prioritering. Alle innmeldte tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter.

Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede prioriterte innmeldingen.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2024 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Tiltak der SNO er økonomisk ansvarlig, meldes inn som enkelttiltak i ESS, og ikke som del av en ramme.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkerose og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Ved minkbekjempelse kan fellingsinstruksen kun tas i bruk av tjenesteytere som har kontrakt med SNO.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Områder som har eller tåler mye besøk, områder som har særlig sårbare naturverdier (med behov for kanalisering av ferdsel), samt bynære områder skal prioriteres ved utarbeidelse av besøksstrategier.

Behov for midler til informasjonstiltak i prioriterte områder meldes inn via ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag om informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Statsforvalteren kan for 2024 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. (ved senere endringer i fylkesinndeling tar vi forbehold om endret fordeling). Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres

som egne tiltak i ESS. Informasjonstiltak som SNO skal være økonomisk ansvarlig for, meldes inn som enkelttiltak i ESS.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger, og respektive antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Verneskilt, underskilt og skiltstenger til verneskiltene kan bestilles via en felles bestillingsløsning fra vår leverandør Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>. Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmeldinger av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan ikke dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og det er derfor viktig med effektmåling av tiltak. Vi oppfordrer forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i NatStat - Naturstatus for verneområder, som er utviklet for dette formålet. Se informasjonsskriv for fremgangsmåte og nærmere detaljer her: [Etablere bevaringsmål i NatStat \(fm-nett.no\)](#)

Ferdselstellere

Tellerne vi bruker i dag fra Eco-Counter fases etter hvert ut etter 2024. I den forbindelse vil det i 2024 komme nye retningslinjer fra oss om bruk og organisering av ferdselstellere i verneområder. For det kommende året skal det imidlertid meldes inn behov for tellere som før via ESS, og forvaltningsmyndighetene skal ikke kjøpe inn tellere selv.

Behov for Miljødirektoratets elektroniske ferdselstellere meldes inn i ESS. Det skal meldes inn både behov for å kunne beholde tellere som allerede er i bruk og behov for nye tellere. I kostnadsfeltet

skrives kr. 1. Behovet må begrunnes, da det erfaringsvis er stor etterspørsel etter tellere. SNO skal bistå ved å sette ut tellere og rapportere inn koordinater og stedsnavn, i tillegg til å ajourføre databasen. Behov for personalressurser i felt for oppsetting og drift, meldes inn i Naturoppdrag.

Marint søppel

Det fins en egen tilskuddspost (*Tilskudd til tiltak mot marin forurensning*). Statsforvalteren vil her kunne oppfordre frivillige og ideelle organisasjoner og stiftelser, private bedrifter, selvstendige kommunale og interkommunale selskaper og samarbeidsorganer til å søke for å få til et samarbeid om rydding innenfor de kystnære verneområdene. Minstesummen det kan søkes om over denne ordningen er kr. 300.000. Behov for midler til mindre tiltak knyttet til rydding av marint søppel i verneområder kan meldes inn i ESS, *Tiltak i verneområder*.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsetning, gjennomføring av tiltak og overvåking (bevaringsmål) som SNO skal ha ansvar for å utføre selv eller gjennom tjenestekjøp. Dette sikres gjennom planleggingsmøtene som omhandler verneområdearbeidet, og aktiv bruk av Naturoppdrag gjennom året. Det er en klar forventning om at både forvaltningsmyndighet og oppsyn bruker Naturoppdrag, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak i verneområdene.

På planleggingsmøte 1 i november/desember, skal SNO rapportere fra årets arbeid, og utfordringer og behov for kommende år skal diskuteres. SNO er selv ansvarlig for å planlegge, prioritere og å være økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er allikevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år.

Forvaltningsmyndigheten kan i tillegg ha behov for å få utført feltoppgaver som registreringsarbeid, bevaringsmål eller tiltak i verneområder (restaurerings-, skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak). Naturoppdrag skal brukes til denne dialogen. *Dette betyr at "Skjemaet for innspill om ønsker til SNO-ressurs" fra og med i år ikke skal benyttes.*

Forvaltningsmyndigheten, SNO og tjenesteytere skal gjennom året fortløpende legge inn behov og observasjoner, samt rapportere på det som blir gjennomført i felt. Forvaltningsmyndigheten kan ut fra dette vurdere hva som trengs av tiltak og avklaringsbehov, og evt. generere oppdrag på dette. Hvorvidt SNO skal være utfører av oppdraget, drøftes på planleggingsmøte 1, og behov for SNO-ressurs legges deretter inn som utfører i Naturoppdrag. SNO vil i etterkant gjøre en vurdering av innspillene i forhold til kompetanse og kapasitet, og de siste avklaringene knyttet til utfører gjøres senest på planleggingsmøte 2.

Forslag til tiltak for kommende år fra forvaltningsmyndighet, bør legges inn fortløpende i Naturoppdrag og senest en uke før planleggingsmøte 1, slik at begge parter kan forberede seg best mulig til møtet. For flere fylker gjøres dette på såkalte null-/formøter mellom saksbehandler hos forvaltningsmyndigheten og SNO, hvor man går mer detaljert gjennom tiltakene. Dette gjelder også tiltak knyttet til Plan for restaurering av våtmark i Norge (2021-2025) og eventuelle andre oppgaver knyttet til restaurering av natur.

For tilsynsoppdrag i verneområder forvaltet av Statsforvalteren, har de fleste embeter tidligere brukt «Skjema tilsynsbehov i verneområdene». I Planleggingsmøte 1 bør det diskuteres om dette skjemaet fortsatt er formålstjenlig som oversikt over tilsynshyppighet, eller om Naturoppdrag er bedre egnet.

Oppgaver knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de meldes inn til SNO-lokalt. Dette er for å kunne vurdere muligheten for å samkjøre tiltak.

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 20. november 2023.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2024. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post, se adresser under.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Dette lar seg ikke lett endre etter at midlene er tildelt.

Dersom klimatiske forhold, som for eksempel frossen mark, gjør at enkelttiltak bør realiseres før midler formelt blir tildelt, må tiltaket forhåndsklareres med Miljødirektoratet, ved:

- Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet
- Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Forhåndsklaringen forutsetter at tiltaket er høyt prioritert i bestillingen. De aktuelle tiltakene legges både inn i ESS med merknad om forhåndsklaring og formidles i egen e-post.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i ESS og behov for SNO som utfører i Naturoppdrag er **10. januar 2024**.

Elektronisk søknadssenter <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2024, økonomirapportering pr. 1. november og Endelig årsrapport (EÅR) pr. 31. des. 2024. Samtidig med

EÅR skal det i 2024 rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Planlagte tiltak som ikke blir realisert, rapporteres fortløpende til Miljødirektoratet, se mailadresser over. Det kan da frigjøres tiltaksmidler som kan komme andre verneområder til gode.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Vedlegg:

Strategi for bruk av tiltaksmidler 2020-2025

Kopi til: Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder, 2020-2025

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområde, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I statsbudsjettet for 2019 (Prop.1S (2018-2019) står følgende:

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiene, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevarer for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstal eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og

utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

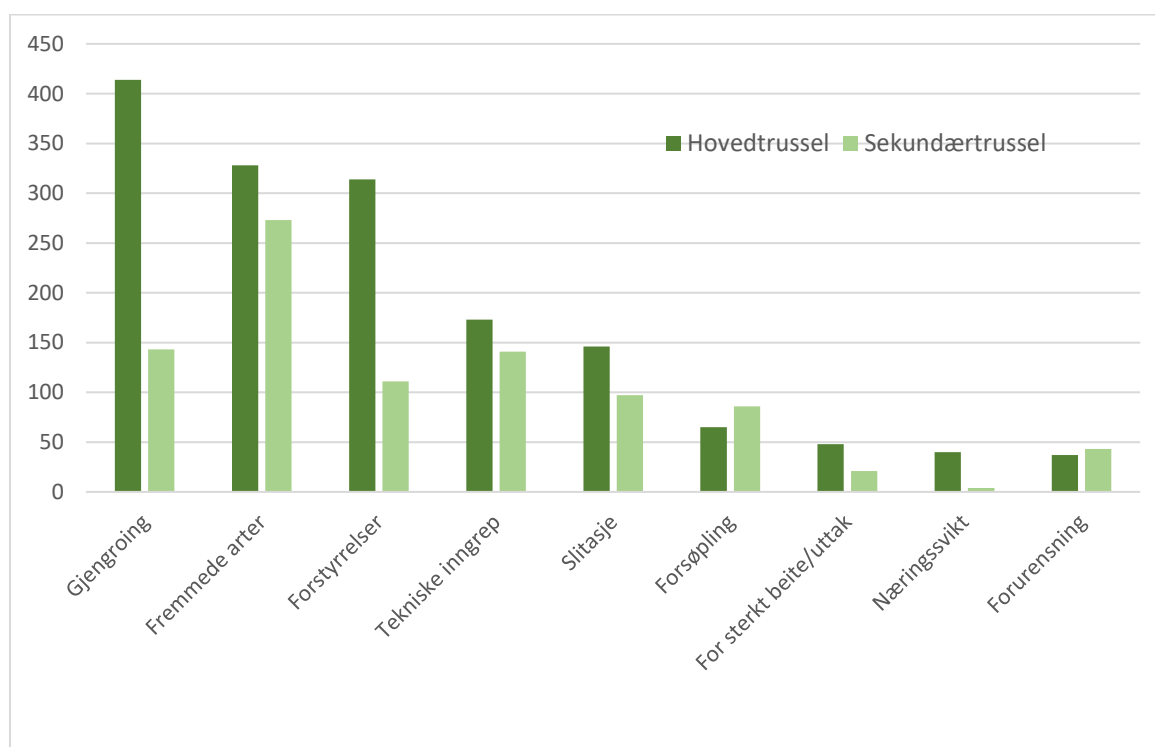
Tiltak skal være forankret i en skjøtts- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Prioriteringer ved bruk av midler til tiltak i verneområder

Klima – og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er gjengroing, fremmede arter, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 31.12.2017

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende

skjøtsel), skal prioriteres høyere enn nye, større prosjekter. Det finnes likevel tilfeller der strakstiltak bør prioriteres. Dette gjelder f.eks. der det oppdages nye forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale og der trua arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt. Et annet eksempel kan være sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltningen.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder er likevel god, oppdatert informasjon i tråd med merkevaren viktig.

Målet med forvaltningen av verneområdene er å redusere truslene mot verneverdiene og å ønske folk velkommen inn for gode naturopplevelser.

Strategien vår for å nå dette målet, vil være å prioritere tiltak som innretter seg mot en bedret tilstand i verneområdene. Dette vil være tiltak som innrettes mot trusselfaktorene for de aktuelle områdene, og slike tiltak kan være både skjøtselstiltak og tilretteleggingstiltak. For å sikre en god opplevelse for besøkende, vil vi følge opp tiltak som er fremmet i besøksstrategier, og inkludert er bruk av merkevaren Norges nasjonalparker.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer knyttet til trusselbildet. Ramsar-områder og truede naturtyper prioriteres høyest blant disse tiltakene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Bruk av merkevaren Norges nasjonalparker i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Bruk av merkevaren i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til opprettelse av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til (primært å delfinansiere) gjennomføring av denne typen tilrettelegging, og søknader til slike anlegg skal være godt begrunnet med bl.a. informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging etter universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og de har som den klare hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Kulturminner er en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Ansvar for oppfølging og ivaretagelse av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Det er egne poster på statsbudsjettet for forvaltning av kulturminner, og tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til dette formålet. Skjøtsel av enkelte kulturminner, slik som steingjerder, gravrøyser og fangstsystemer, kan likevel vurderes prioritert for samfinansiering med kulturminnemyndigheten. Eksempler på tiltak som *ikke* finansieres av tiltaksmidler eller driftsmidler er vedlikehold av bygninger i verneområder. Ansvar for finansiering av vedlikehold og drift av bygninger ligger hos eier.

Fra: Ingrid Moe Dahl[ingrid.moe.dahl@miljodir.no]

Sendt: 28.11.2023 15:40:20

Til: Skansen, Ronny; Gulbrandsen, Jenny Marie; Eide, Sara Kristiane; Odden, Alf; Haug, Jørn Trygve; Grevrusten, Stein Magne; Stokkenes, Aina-Elise Bolstad; Bøe Kildahl, Henriette Othilie; Valan, Sindre Kolstad; Sveen, Kari; Ullring, Ulf; Liebe, Morten; Sørlie, Kristine; Rødstøl, Mari Melbø; Stensby, Trond; Skarsaune, Ingvild; Nystuen, Hilde; Berge, Eirin; Sem, Gunhild Kirsti; Svendsgard, Bernhard; Nystad, Ingvild Hansen; Kvalshaug, Ole-Jakob; Aarstrand, Bjørnar; Sørensen, Emma Andrea; Andersen, Erik Jonas; Rova, Johan; Ingvaldsen, Inge Sollund; Halvorsen, Morten; Buttingsrud, Trond Erik; Jaren, Hege; Olsen, Monika; Skjemstad, Oddrun; Hansen, Stine Emilie Nøding; Benonisen, Rune; Storm, Nina Andrea; Bjerka, Ida Steien; Vistnes, Ingunn Ims; Salmila, Karoline; Østereng, Geir; Solbakke, Jørgen Eira; Baardvik, Bjørn Morten; Kollstrøm, Rolf; Birkeland, Ingve; Tødås, Tore; Thyrum, Kirsten; Bull, Hans; Nisja, Eli Grete; Duvier, Roy; Slettom, Lars; Berger, Marit Sophie; Henriksen, Linda Forbregd; Strand, Sigbjørn; Nøstvold, Lina; Moen, Hege Sæther; Sjømæling, Anne; Herregården, Kristian Kvaalen; Dobbedal, Eirik Johansen; Kråkenes, Lars Mikkjel Hus; Wallevik, Øystein; Snøtun, Trygve; Hauge, Tor Arne; Nedrelo, Eldrid; Nornes, Anbjørg; Vallestad, Jorunn; Underdal, Maria Baudonnel; Røyrvik, Alf

Erik[ronny.skansen@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;sara.kristiane.eide@statsforvalteren.no;alf.odden@statsforvalteren.no;jorn.haug@statsforvalteren.no;stein.grevrusten@statsforvalteren.no;aina-elise.bolstad.stokkenes@statsforvalteren.no;henriette.kildahl@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;ulf.ullring@statsforvalteren.no;morten.liebe@statsforvalteren.no;kristine.sorlie@statsforvalteren.no;mari.rodstol@statsforvalteren.no;trond.stensby@statsforvalteren.no;ingvild.skarsaune@statsforvalteren.no;hilde.nystuen@statsforvalteren.no;eirin.berge@statsforvalteren.no;gunhild.sem@statsforvalteren.no;bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no;ingvild.hansen.nystad@statsforvalteren.no;ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no;bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no;emma.andrea.sorensen@statsforvalteren.no;erik.jonas.andersen@statsforvalteren.no;jorov@statsforvalteren.no;inge.ingvaldsen@statsforvalteren.no;morten.halvorsen@statsforvalteren.no;trond.erik.buttingsrud@statsforvalteren.no;hege.jaren@statsforvalteren.no;monika.olsen@statsforvalteren.no;oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no;stine.emilie.noding.hansen@statsforvalteren.no;rune.benonisen@statsforvalteren.no;nina.storm@statsforvalteren.no;ida.bjerka@statsforvalteren.no;ingunn.vistnes@statsforvalteren.no;karoline.salmila@statsforvalteren.no;geir.ostereng@statsforvalteren.no;jorgen.solbakke@statsforvalteren.no;bjorn.baardvik@statsforvalteren.no;rolf.kollstrom@statsforvalteren.no;ingve.birkeland@statsforvalteren.no;tore.todas@statsforvalteren.no;kirsten.thyrum@statsforvalteren.no;hans.bull@statsforvalteren.no;eli.nisja@statsforvalteren.no;Roy.Duvier@statsforvalteren.no;lars.slettom@statsforvalteren.no;marit.berger@statsforvalteren.no;Linda.Forbregd@statsforvalteren.no;sigbjorn.strand@statsforvalteren.no;lina.nostvold@statsforvalteren.no;hege.moen@statsforvalteren.no;anne.sjomaling@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no;lars.mikkjel.hus.krakenes@statsforvalteren.no;oystein.wallevik@statsforvalteren.no;trygve.snotun@statsforvalteren.no;tor.arne.hauge@statsforvalteren.no;eldrid.nedrelo@statsforvalteren.no;anbjorg.nornes@statsforvalteren.no;jorunn.vallestad@statsforvalteren.no;maria.underdal@statsforvalteren.no;alf.erik.royrvik@statsforvalteren.no]

Kopi: Terje Qvam[Terje.Qvam@miljodir.no]; Kim Daniel

Hansen[kim.daniel.hansen@miljodir.no]; Ingrid Vaagland

Stav[Ingrid.Vaagland.Stav@miljodir.no]; Line-Kristin Larsen[Line-

Kristin.Larsen@miljodir.no]; Kjell Tore Hansen[kjell.tore.hansen@miljodir.no]; Camilla

Knutsen[Camilla.Knutsen@miljodir.no];

Tittel: Miljødirektoratets forslag til fordelingsnøkkel for fast fordeling av grunnstøtte til styrene

Hei, alle!

Vi har fått et spørsmål om å gi innsyn i vårt svar på oppdraget fra KLD våren 2023 om å lage et forslag til en fordelingsnøkkel for fast fordeling av grunnstøtte til styrene.

Vi ønsker å sende ut lik informasjon til alle, så jeg legger ved besvarelsen vår ved denne e-posten.

Presiserer igjen at statsbudsjettet ikke er endelig vedtatt, så vi kan ikke per nå konkludere om endelig sum til hvert enkelt styre.

Det vil også kunne komme avklaringer i tildelingsbrevet fra KLD til Miljødirektoratet.

Hilsen

Ingrid Moe Dahl

seniorrådgiver, seksjon for verneområder

mobil: 414 70 633

ingrid.moe.dahl@miljodir.no

www.miljodirektoratet.no | www.miljostatus.no

sentralbord: 73 58 05 00

Svar på oppdrag 11 i tildelingsbrev for 2023 – ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer over post 1420.21

Miljødirektoratet viser til oppdrag 11 innen resultatområde naturmangfold i tildelingsbrev for 2023: *Levere forslag til ordning for fast fordeling av grunnstøtte til nasjonalpark- og verneområdestyrer for vedlikehold, fornying av infrastrukturtiltak, informasjonsarbeid mv, inkludert forslag til fordelingsnøkkel innenfor en ramme av 4 mill. kr over post 1420.21.*

Vi har i dialog med departementet forstått at dette er tenkt å være en fast fordeling over samme brøk hvert år. Det skal bidra til forutsigbarhet for styrene og sikre at de hvert år mottar en fast sum som de kan benytte til drift og vedlikehold av eksisterende tilrettelegging, infrastruktur og tilsvarende. I tillegg til aktuelt informasjonsarbeid som ikke allerede dekkes av midler på post 21. eller 31.

Forslag til ordning for fast grunnstøtte til verneområdestyrer:

Miljødirektoratet foreslår, ut fra foreslått ramme på 4 millioner kroner, at disse midlene øremerkes årlig på post 1420.21 til verneområdestyrene som de kan disponere til prioriterte behov for å dekke sine drifts- og vedlikeholdskostnader knyttet til besøksforvaltningstiltak, med mer. Denne summen vil komme i tillegg til de midlene de årlig søker om på post 1420.21 for drift av verneområdestyrene og kostnader knyttet til forvaltningsplaner og besøksstrategier.

Rammen på 4 millioner kroner vil så fordeles uten søknad til hvert styre basert på en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelene består av en fast sum per verneområdestyre. Ved en endring i rammen vil samme prosentvise fordeling være gjeldende.

Vi har valgt å inkludere et ev. Østmarka nasjonalparkstyre og LoppHAVet verneområdestyre i fordelingsnøkkelene. Det pågår nå prosess med å få på plass et styre for LoppHAVet marine verneområde, mens Østmarka ligger på departementets bord, etter tilrådning fra Miljødirektoratet. Vi mener det er fornuftig å inkludere et styre for Østmarka i denne oversikten slik at det settes av et beløp til å dekke driftsbehov for deres område.

Vi har valgt å holde av kr 100 000 av rammen til uforutsette kostnader som vi per dags dato ikke har oversikt over ettersom det er en usikkerhet i hvor lang tid det skal gå før fordelingen eventuelt revideres.

Fordelingsnøkkel for tildeling av grunnstøtte til verneområdestyrene

Fordelingsnøkkelen er laget på grunnlag av et sett kriterier som vi mener er relevante knyttet til behovet for driftsstøtte:

- areal verneområdestyret forvalter
- antallet innfallsporter styret forvalter
- besøkstrykk i områdene styret forvalter

Kriteriene tillegges ulik vektning og i tillegg er det naturlig å bruke noe skjønn i vurderingen. All den tid ikke alle styrene har ferdigstilte besøksstrategier, brukerundersøkelser eller relevante ferdselstillinger, eller fullt ut oppdaterte lister over sine installasjoner i verktøyet naturoppdrag, har vi ikke det grunnlaget vi trenger for å fordele helt konkret uten en viss grad av skjønn.

Vi mener den fordelingsnøkkelen vi har kommet frem til reflekterer de ulike behovene for driftsstøtte om vi ser alle styrene samlet. Samtidig er vi klar over at det for flere styrer vil være større eller mindre avvik mellom det de melder inn av driftsbehov og tildelingen de får ut fra tilgjengelig ramme for tildeling.

Vi har bedt om og mottatt et overslag av behovet for støtte til drift og vedlikehold fra de fleste styrene. Disse innmeldingene har vært en del av vurderingene når vi har justert plasseringen på satsene i fordelingsnøkkelen. Samtidig er oppdraget å lage et forslag til en fordelingsnøkkel, ikke en fordeling basert på reelle innmeldte behov.

Det digitale verktøyet Naturoppdrag vil i tiden fremover gi oss enda bedre løsninger for å hente ut informasjon om antallet og typer installasjoner de ulike forvaltningsmyndighetene har ansvar for. Forvaltningsmyndighet og oppsyn skal sammen oppdatere informasjon om installasjoner de har ansvar for, inkludert tilstand på dem. På sikt regner vi med at denne informasjonen kan fortelle oss hvilke behov de ulike styrene har for støtte til drift og vedlikehold.

Fordeling av grunnstøtte for nasjonalpark- og verneområdestyrerne innenfor en ramme på 4 millioner kroner:

Nasjonalpark- og verneområdestyrer	Sum tildeling	Prosent av ramme
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	kr 250 000	6,25 %
Dovrefjell nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Jostedalbreen nasjonalparkstyre	kr 150 000	3,75 %
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Reinheimen	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Jotunheimen og Utladalen	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Trollheimen	kr 100 000	2,50 %
Raet nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Várnjárgga álbotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styyri	kr 100 000	2,50 %
Breheimen nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Nærøyfjorden verneområdestyre	kr 100 000	2,50 %
Folgefonna nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Langsua nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	kr 100 000	2,50 %
Verneområdestyret for Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområder	kr 100 000	2,50 %
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	kr 75 000	1,88 %
Færder nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Lofotodden nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Blåfjella-Skjækerfjella-Lierne nasjonalparkstyre/ Låarte-Skæhkeren-Lijre nasjonalpaarhkeståvro	kr 75 000	1,88 %
Byrkije nasjonalpaarhkeståvro/ Børgefjell nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid suodjemeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Stølsheimen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre -Báhčaveaji álbmotmeahccestivra	kr 75 000	1,88 %
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	kr 75 000	1,88 %
Verneområdestyret for Geiranger-Herdalen landskapsvernområde	kr 75 000	1,88 %
Sølen verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Hallingskarvet nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Vega verneområdestyre	kr 75 000	1,88 %
Ånderdalen nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Jomfruland nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Østmarka nasjonalparkstyre	kr 75 000	1,88 %
Njaarken vaarjelimmiedajveraerie/ Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Reisa nasjonalpark og Ráísduottarháldi landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Stabbursdalen nasjonalparkstyre/ Rávtošvuomi álbmotmeahccestivra/ Rautusvuoman kanalistarhaan johtokunta	kr 50 000	1,25 %
Rohkunborri nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Brattfjell-Vindeggen landskapsvernområde	kr 50 000	1,25 %
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Kvænangsbotn og Navitdalen landskapsvernområder	kr 50 000	1,25 %
Møysalen nasjonalparkstyre	kr 50 000	1,25 %
Ålfotbreen verneområdestyre	kr 50 000	1,25 %
Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat	kr 50 000	1,25 %
Nasjonalparkstyret for Fulufjellet	kr 50 000	1,25 %
Verneområdestyret for Nordkvaløya- Rebbenesøya	kr 25 000	0,63 %
Anárjoga álbmotmeahccestivra / Anárjohka nasjonalparkstyre	kr 25 000	0,63 %
Lopphavet verneområdestyre	kr 25 000	0,63 %
Uforutsette kostnader	kr 100 000	2,50 %
SUM:	kr 4 000 000	100 %

Kommentarer

Mange av nasjonalpark- og verneområdestyrene jobber med nye besøksforvaltningstiltak. Klimaendringer, effekter fra markedsføring i sosiale medier, endring i trender, med mer, vil endre besøkstrykket både innad i de enkelte områdene og mellom områder. Dette kan skape et endret behov for støtte til drift og vedlikehold.

Det er ikke presisert i oppdraget om ordningen skal være en prøveordning og/eller om fordelingsnøkkelen skal revideres innen et gitt antall år. Vi anbefaler at plassering av styrene i fordelingsnøkkelen skal vurderes på nytt om eksempelvis 3 år slik at det vil være anledning til å endre satsene per styre etter nye behov.

Nasjonalpark- og verneområdestyrenes arbeid med besøksforvaltningstiltak inkludert tilrettelegging for bruk av områdene i og rundt verneområdene knytter seg i stor grad til føringene i Meld. St. 18 (2015–2016) Friluftsliv - Natur som kilde til helse og livskvalitet og lanseringen av merkevaren Norges nasjonalparker i 2015.

For å sikre drift og vedlikehold av tiltakene styrene planlegger er det gjennom "Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder" (2020-2025) presisert at eierforhold og tilsyns-/drifts- og vedlikeholdsavtaler må være avklart i forkant av gjennomføring. Dette må ligge til grunn også i videre planlegging av tiltak ettersom det nåværende og fremtidige totale kostnadsnivået for å dekke drift og vedlikehold av slike tiltak ikke lar seg løse innenfor rammen av en slik grunnstøtteordning som presenteres her.

Avslutningsvis ønsker vi å poengtere at forvaltningsmyndigheter for øvrige verneområder også gjennomfører besøksforvaltningstiltak som utløser behov for drift og vedlikehold. Ved å kun tildele midler til drift og vedlikehold av tiltak til nasjonalpark- og verneområdestyrer vil det kunne skapes et kunstig skille mellom forvaltningsmyndigheter som alle utfører tiltak og tilrettelegging i de verneområdene de har forvaltningsansvar for.

ST 37/23 Eventuelt